

VSDTP:n II EDUSTAJAKOKOUS⁹⁵

17. (30.) HEINÄKUUTA—10. (23.) ELOKUUTA 1903

*Puheet julkaistiin ensi kerran
v. 1904 Genevessä ilmestyneessä
julkaisussa „VSDTP:n toisen
sääntömääräisen edustajakokouksen
pöytäkirjat“*

*Puheet julkaistaan
„Pöytäkirjojen“
ja käsikirjoitusten mukaan*

1

PÄÄTÖSLAUSELMAEHDOTUS MIELENOSOITUKSISTA

Edustajakokous pitää varsin tärkeänä keinona työläisjoukkojen poliittisessa kasvattamisessa julkisten itsevaltiudenvastaisten mielenosoitusten järjestämistä. Tämän yhteydessä edustajakokous kehottaa ensiksikin pyrkimään mielenosoitusten järjestämiseksi käyttämään hyväksi varsinkin sellaisia ajankohtia ja olosuhteita, jolloin jokin tsarismmin ruokottomuus on herättänyt suuttumuksen tunteen erikoisen laajoissa väestöpiireissä; toiseksi, ottamaan ponnistusten kohteeksi ennen kaikkea työväenluokan laajojen *joukkojen* vetämisen mukaan mielenosoituksiin ja mielenosoitusten mahdollisimman hyvän *järjestämisen* niin niiden valmistelussa kuin myös johtamisessa itse mielenosoituksen aikana sekä sotaväkeen ja poliisiin kohdistuvan mielenosoittajien vastarinnan johtamisessa; kolmanneksi, ryhtymään aseellisten mielenosoitusten valmisteluun noudattaen tässä suhteessa tiukasti KK:n ohjeita.

Edustajakokous kehottaa niin ikään kaikkia komiteoita ja muita puolueen järjestöjä harkitsemaan kaikin puolin aseellisen kapinan valmistelua koskevaa kysymystä ja pyrkimään kaikin voimin levittämään työläisjoukoissa vakuumusta kapinan välttämättömyydestä ja kiertämättömyydestä. Käytännölliset toimenpiteet, joihin voidaan jo nyt ryhtyä kapinan valmistelemiseksi, edustajakokous jättää yksinomaisesti ja kokonaisuudessaan KK:n huoleksi.

Kirjoitettu kesä—heinäkuussa 1903

*Julkaistu ensi kerran v. 1927
VI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

2

PAATÖSLAUSELMAEHDOTUS BUNDIN PAIKASTA
PUOLUEESSA

Ottaen huomioon, että taistelevan proletariaatin mitä täydellisin ja kiintein yhtenäisyys on ehdottoman välttämätöntä niin proletariaatin lopullisen päämäärän pikaiseksi saavuttamiseksi kuin myös horjumattoman poliittisen ja taloudellisen taistelun käymiseksi olemassaolevan yhteiskunnan pohjalla;

— että muun muassa juutalaisen ja ei-juutalaisen proletariaatin täydellinen yhtenäisyys on sitä paitsi erittäin välttämätöntä myös menestyksellisen taistelun käymiseksi antisemitismia vastaan, tuota inhottavaa rotueristyneisyyden ja kansallisuusvihan lietsomista vastaan, jota hallitus ja riistäjäloukat harjoittavat;

— että juutalaisen ja ei-juutalaisen proletariaatin sosialidemokraattisten järjestöjen täydellinen sulautuminen ei millään muotoa eikä missään voi pidättää meidän juutalaisia tovereitamme harjoittamasta itsenäisesti propagandaa ja agitaatiota toisella tai toisella kielellä, julkaisemasta kyseessäolevan paikallisen tai kansallisen liikkeen tarpeita vastaavaa kirjallisuutta, asettamasta sellaisia agitaatiota ja välitöntä poliittista taistelua koskevia tunnuksia, joissa sovelletaan ja kehitetään sosialidemokratian ohjelman yleisiä ja perusajatuksia kielen, kansallisen kulttuurin y.m. y.m. täydellisestä tasa-arvoisuudesta ja täydestä vapaudesta;

— edustajakokous torjuu päättävästi periaatteessa Venäjän puolueen federatiivisen rakenteen ja vahvistaa organisaatioperiaatteen, joka on asetettu vuoden 1898 sääntöjen perustaksi, s.o. kansallisten sosialidemokraattisten järjestöjen autonomian asioissa, jotka koskevat *

Kirjoitettu kesä—heinäkuussa 1903

Julkaistu ensi kerran v. 1927

VI Lenin-kokoelmassa

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

* Tässä kohtaa käsikirjoitus katkeaa. Toim.

3

PÄÄTÖSLAUSELMAEHDOTUS
SUHTEESTA OPISKELEVAAN NUORISOON

Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen toinen edustajakokous panee ilolla merkille vallankumouksellisen omatoimisuuden vilkastumisen opiskelevan nuorison keskuudessa, kehottaa kaikkia puoluejärjestöjä auttamaan kaikin tavoin tätä nuorisoa sen järjestymispyrkimyksissä ja kehottaa kaikkia opiskelijain ryhmiä ja kerhoja, ensiksi, asettamaan toiminnassaan etualalle jäsentensä maailmankatsomuksen muokkaamisen yhtenäiseksi ja johdonmukaiseksi sosialistiseksi maailmankatsomukseksi, vakavan perehtymisen toisaalta marxilaisuuteen ja toisaalta venäläiseen narodnikkilaisuuteen ja länsieurooppalaiseen opportunistiin, jotka ovat päävirtauksina nykyisten taistelevien edistyksellisten suuntien joukossa; toiseksi, karttamaan niitä nuorison valheellisia ystäviä, jotka vieroittavat sitä pois vakavasta vallankumouksellisesta kasvatustyöstä sisällyksettömällä vallankumouksellisella tai idealistisella fraseologialla ja valittelemalla poroporvarillisesti sitä, miten vahingollista ja tarpeetonta on terävä polemiikki vallankumouksellisten suuntien ja oppositiosuuntien välillä, sillä nämä valheelliset ystävät itse asiassa vain levittävät periaatteettomuutta ja kevytmielistä suhtautumista vallankumoukselliseen työhön; kolmanneksi, pyrkimään käytännölliseen työhön siirryttäessä ottamaan jo edeltäkäsinkin yhteys sosialidemokraattisiin järjestöihin, jotta voitaisiin käyttää hyväksi niiden ohjeita ja välttää mahdollisuuksien mukaan tekemästä pahoja virheitä aivan työn alussa.

Kirjoitettu kesä—heinäkuussa 1903

*Julkaistu ensi kerran v. 1904
Genevessä ilmestyneessä julkaisussa
„VSDTP:n toisen sääntömääräisen
edustajakokouksen pöytäkirjat“*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

4

PÄÄTÖSLAUSELMAEHDOTUS PUOLUEKIRJALLISUUDESTA

Edustajakokous katsoo laajan populäärisen sosialidemokraattisen kirjallisuuden luomisen kaikkia väestökerroksia ja erikoisesti työväenluokan joukkoja varten ehdottoman ja pakoittavan tarpeelliseksi.

Edustajakokous asettaa etutilalle sen, että puolueohjelmamme jokaisesta (teoreettisesta ja käytännöllisestä) pykälästä laaditaan useampia pikku kirjasia (1—5 painoarkkia), joissa yksityiskohtaisesti esitetään kyseinen pykälä ja selitetään sen merkitystä; — ja sitten useampia lentolehtisiä (1—8 painettua sivua) samasta aiheesta joukkoluontoista levittämistä ja jakamista varten kaupungeissa ja maaseudulla. Edustajakokous velvoittaa Pää-äänenkannattajan toimituksen ryhtymään viipymättä kaikkiin toimenpiteisiin tämän tehtävän täyttämiseksi.

Mitä tulee erikoisen, kansaa tai työväenluokan laajoja kerroksia varten tarkoitetun populäärisen sanomalehden julkaisemiseen, niin hylkäämättä periaatteessa tätä suunnitelmaa edustajakokous pitää sen viipymätöntä toteuttamista ennenaikaisena.

Kirjoitettu kesä—heinäkuussa 1903

*Julkaisu ensi kerran v. 1927
VI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

5

PIKKU PÄÄTÖSLAUSELMIEN LUONNOKSIA

TALOUDELLINEN TAISTELU

Edustajakokous katsoo ehdottoman välttämättömäksi tukea ja kehittää kaikissa tapauksissa kaikin keinoin työläisten taloudellista taistelua ja heidän ammattiliittojaan (etupäässä yleisvenäläisiä) ja vakiinnuttaa heti alusta lähtien taloudelliselle taistelulle ja ammatilliselle työväenliikkeelle sosialidemokraattinen luonne Venäjällä.

TOUKOKUUN 1 PÄIVÄ

Edustajakokous hyväksyy jo tavaksi tulleen toukokuun 1 päivän juhlimisen, kiinnittäen kaikkien puoluejärjestöjen huomiota siihen, että proletariaatin vapaustaistelun kansainvälisen juhlapäivän viettämiseen valitaan aika ja tapa, jotka ovat sopivimpia meidän oloissamme.

KANSAINVÄLINEN KONGRESSI

Edustajakokous valtuuttaa тов. Plehanovin edustamaan Venäjän sosialidemokraattista työväenpuoluetta kansainvälisessä sosialistisessa sihteeristössä (muutokseksi Pariisin päätökseen, jonka mukaan edustajina olivat Plehanov ja Krišhevski yhteisesti).

Edustajakokous antaa Pää-äänenkannattajan ja Keskuskomitean tehtäväksi ja niiden keskinäisestä sopimuksesta (tai puolueen Neuvoston päätöksellä) järjestää Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen edustus kansainväliseen sosialistikongressiin Amsterdamiin v. 1904.

TERRORI

Edustajakokous hylkää päättävästi terrorin, s.o. yksityisten poliittisten murhien järjestelmän, poliittisena taistelukeinona, joka nykyään on erittäin epätarkoituksenmukaista, vieroittaa parhaat voimat pois elintärkeästä ja pakoittavan välttämättömästä organisatorisesta ja agitatorisesta työstä, rikkoo vallankumouksellisten yhteyden vallankumouksellisten luokkien väestöjoukkoihin, juurruttaa sekä itse vallankumouksellisten että yleensä väestön keskuuteen mitä nurinkurisimpia käsityksiä itsevaltiutta vastaan käytävän taistelun tehtävistä ja keinoista.

PROPAGANDA

Edustajakokous kiinnittää kaikkien puolueen jäsenten huomiota siihen, että on tärkeää kohottaa propagandistien teoreettista tasoa ja luoda kiertäviä yleisvenäläisiä luennoitsijaryhmiä propagandatyön yhtenäistämiseksi.

VOIMIEN JAOTTELU

Edustajakokous kehottaa kaikkia tovereita, jotka matkustavat ulkomailta Venäjälle tai karkotuspaikalta toimipaikalleen, varsinkin, jos heillä ei ole täysin lujia yhteyksiä johonkin komiteaan, pyrkimään ajoissa kosketukseen KK:n tai sen asiamiesten kanssa, jotta KK voisi oikein ja aikaan jaotella vallankumoukselliset voimat Venäjällä.

Kirjoitettu kesä—heinäkuussa 1903

*Julkaistu ensi kerran v. 1927
VI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

6

PÄÄTÖSLAUSELMAEHDOTUS
LEHDEN JULKAISEMISESTA LAHKOLAISIA VARTEN

Ottaen huomioon, että lahkolaisliike Venäjällä on monissa ilmenemismuodoissaan eräänä demokraattisena virtauksena Venäjällä, II edustajakokous kiinnittää kaikkien puolueen jäsenten huomiota työhön lahkolaisten keskuudessa tarkoituksena vetää heidät sosialidemokratian mukaan. Kokeilun mielessä edustajakokous sallii tov. V. Bontsh-Brujevitshin julkaista Pää-äänenkannattajan toimituksen valvomana helppotajuista „*Sredi sektantov*” nimistä lehteä ja velvoittaa KK:aa ja Pää-äänenkannattajan toimitusta ryhtymään välttämättömiin toimenpiteisiin, jotta mahdollistettaisiin tämä julkaisu ja sen menestyminen sekä luotaisiin kaikki ne ehdot, jotka ovat tarpeen sen säännölliselle toiminnalle.

Kirjoitettu elokuussa 1903

*Julkaistu ensi kerran v. 1904
Genevessä ilmestyneessä julkaisussa
„VSDTP:n sääntömääräisen toisen
edustajakokouksen pöytäkirjat”*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

7

VSDTP:n SÄÄNTÖJEN LUONNOS⁹⁶

1. Puolueen jäseneksi katsotaan jokainen, joka tunnustaa puolueen ohjelman ja tukee puoluetta niin aineellisilla varoilla kuin myös kuulumalla henkilökohtaisesti johonkin puoluejärjestykseen.

2. Puolueen ylimpänä elimenä on edustajakokous. Sen kutsuu koolle Keskuskomitea (mikäli mahdollista vähintään kerran kahdessa vuodessa). Keskuskomitea on velvollinen kutsumaan koolle edustajakokouksen, kun sitä vaativat puolueen komiteat tai komiteain liitot, joilla edellisessä edustajakokouksessa oli yhteensä $\frac{1}{3}$ äänistä, tai kun sitä vaatii puolueen Neuvosto. Edustajakokous katsotaan päätösvaltaiseksi, jos siinä ovat edustettuina yli $\frac{1}{2}$ kaikista edustajakokouksen kokoontumishetkellä puolueeseen kuuluvista (oikeuskelpoisista) puoluekomiteoista.

3. Oikeuden olla edustettuna edustajakokouksessa omaavat: a) Keskuskomitea, b) Pää-äänenkannattajan toimitus, c) kaikki paikalliset komiteat, jotka eivät kuulu erikoisiin liittoihin, d) kaikki puolueen tunnustamat komiteain liitot ja e) Ulkomainen liiga. Kullakin mainitulla järjestöllä on edustajakokouksessa kaksi päätösvaltaista ääntä. Uudet komiteat ja komiteain liitot saavat oikeuden olla edustettuna edustajakokouksessa vain ehdolla, että ne on hyväksytty vähintään $\frac{1}{2}$ vuotta ennen edustajakokousta.

4. Puolueen edustajakokous nimittää Keskuskomitean, Pää-äänenkannattajan toimituksen ja puolueen Neuvoston.

5. Keskuskomitea yhtenäistää ja ohjaa kaikkea puolueen käytännöllistä toimintaa ja hoitaa puolueen keskuskassaa ja niin ikään kaikkia puolueen yleisiä teknillisiä laitoksia. KK käsittelee niin eri puoluejärjestöjen ja -laitosten väliset kuin myös niiden sisäiset selkkaukset.

6. Pää-äänenkannattajan toimitus johtaa puoluetta aatteellisesti, toimittaen puolueen Pää-äänenkannattajaa, tiedeellistä julkaisua ja erillisiä kirjasia.

7. Puolueen Neuvoston, johon kuuluu viisi henkeä, nimitää edustajakokous Pää-äänenkannattajan toimituksen ja KK:n jäsenistä. Neuvosto ratkaisee Pää-äänenkannattajan toimituksen ja KK:n väliset yleisorganisatorisia ja taktillisia kysymyksiä koskevat kiista- tai erimielisyysasiat. Puolueen Neuvosto uusii KK:n sen täydellisen palon sattuessa.

8. Uudet komiteat ja komiteain liitot hyväksyy Keskuskomitea. Jokainen komitea, liitto, järjestö tai ryhmä, jonka puolue on tunnustanut, hoitaa asioita, jotka koskevat erikoisesti ja yksinomaisesti kyseessäolevaa paikkakuntaa, kyseessäolevaa piiriä, kyseessäolevaa kansallista liikettä tai erikoisesti tälle ryhmälle uskottua toimintaa, sitoutuen kuitenkin noudattamaan Keskuskomitean ja Pää-äänenkannattajan päätöksiä sekä luovuttamaan puolueen keskuskassaan varoja KK:n määräämissä rajoissa.

9. Jokainen puolueen jäsen ja jokainen henkilö, joka on jossain tekemisissä puolueen kanssa, on oikeutettu vaatimaan, että hänen ilmoituksensa saatetaan alkuperäisessä muodossa KK:lle tai Pää-äänenkannattajalle tai puolueen edustajakokoukselle.

10. Jokainen puoluejärjestö on velvollinen toimittamaan sekä KK:lle että Pää-äänenkannattajan toimitukselle kaiken, mikä on tarpeen, jotta voitaisiin tutustua koko sen toimintaan ja jäsenistöön.

11. Kaikki puoluejärjestöt ja kaikki puolueen kollegiaaliset laitokset ratkaisevat asiat yksinkertaisella äänen enemmistöllä ja niillä on kooptimisoikeus. Uusien jäsenten kooptomiseen ja jäsenten erottamiseen vaaditaan $\frac{2}{3}$ äänistä.

12. Venäjän vallankumouksellisen sosialidemokratian ulkomaisen liigan tarkoituksena on propagandan ja agitaktion harjoittaminen ulkomailla sekä myös venäläisen liikkeen edistäminen. Liigalla ovat kaikki komitean

oikeudet, mutta kuitenkin sellaisin poikkeuksin, että se tukee venäläistä liikettä Keskuskomitean erikoisesti nimittämien henkilöiden tai ryhmien välityksellä eikä muutoin.

*Kirjoitettu kesäkuun lopulla —
heinäkuun alussa 1903*

*Julkaistu ensi kerran v. 1904
Genevessä ilmestyneessä julkaisussa
„VSDTP:n toisen sääntömääräisen
edustajakokouksen pöytäkirjat“*

*Julkaistaan „Pöytäkirjojen“
tekstin mukaan*

8

PÄÄTÖSLAUSELMALUONNOKSET, JOITA EI ESITETTY
EDUSTAJAKOKOUKSELLE

BUNDIN EROAMINEN

Edustajakokous katsoo Bundin edustajain kieltäytymisen alistumasta edustajakokouksen enemmistön päätöksiin Bundin eroamiseksi VSDTP:sta.

Edustajakokous pahoittelee syvästi tätä askelta, joka sen mielestä on „juutalaisen työväenliiton”...* johtajien paha poliittinen virhe, mikä kiertämättä tulee vaikuttamaan juutalaisen proletariaatin ja työväenliikkeen etuja vahingoittavasti. Syyt, joilla Bundin edustajat puolustelevat askeltaan, edustajakokous katsoo käytännöllisessä suhteessa sellaisiksi täysin perusteettomiksi luuloiksi ja epäilyiksi, että venäläiset sosialidemokraatit ovat vilpillisiä ja epäjohdonmukaisia sosialidemokraattisissa vakaumuksissaan, ja teoreettisessa suhteessa tulokseksi natsionalismin murehdittavasta tunkeutumisesta Bundin sosialidemokraattiseen liikkeeseen.

Edustajakokous lausuu toivomuksenaan ja lujana vakauksenaan, että juutalaisen ja venäläisen työväenliikkeen kesken Venäjällä on tarpeen täydellinen ja kiinteä yhtenäisyys, ei vain periaatteellinen, vaan myös organisatorinen yhtenäisyys, ja päättää ryhtyä kaikkiin toimenpiteisiin juutalaisen proletariaatin tutustuttamiseksi yksityiskohtaisesti niin tähän edustajakokouksen päätökseen kuin myös yleensä siihen, miten Venäjän sosialidemokratia suhtautuu kaikkiin kansallisiin liikkeisiin.

* Ei ole saatu selvää yhdestä sanasta. *Toim.*

ERILLISET RYHMÄT

Edustajakokous lausuu valittelunsa sen johdosta, että sellaiset sosialidemokraattien ryhmät kuin „Borba”, „Zhizn” ja „Volja” toimivat erillisinä. Niiden eristyneisyys ei voi olla aiheuttamatta toisaalta sallimatonta sekasortoa puolueessa ja toisaalta — ikäviä poikkeamia sosialidemokraattisista katsomuksista ja sosialidemokraattisesta taktiikasta niin sanotun sosialivallankumouksellisuuden puoleen („Voljalla” ja osaksi „Borballa” sen agraariohjelmassa) tai kristillisen sosialismin ja anarkismin puoleen („Zhiznillä”). Edustajakokous lausuu toivomuksenaan, että niin edellä mainitut ryhmät kuin myös sosialidemokraatteihin lukeutuvien henkilöiden ryhmät yleensä liittyisivät yhtenäisen ja järjestyneen Venäjän sosialidemokratian riveihin. Edustajakokous antaa Keskuskomitean tehtäväksi koota tarpeelliset tiedot ja tehdä lopullinen päätös edellä mainittujen ja muiden erillisten ryhmien paikasta puolueessa tai puolueemme suhteesta niihin.

SOTAVÄKI

Edustajakokous kiinnittää kaikkien puoluejärjestöjen huomiota siihen, että on tärkeää harjoittaa sosialidemokraattista propagandaa ja agitaatiota sotaväen keskuudessa, ja kehottaa ponnistelemaan kaikin voimin siihen suuntaan, että kaikki upseeristoon ja miehistöön olevat yhteydet tulisivat mitä pikimmin lujitettua ja muodottua. Edustajakokous pitää toivottavana, että muodostetaan erikoisia sotaväessä palvelevien sosialidemokraattien ryhmiä, joilla on määrätty asema paikallisissa komiteoissa (komitean järjestöhaarautumina) tai keskusjärjestössä (laitoksina, jotka ovat välittömästi Keskuskomitean muodostamia ja välittömästi sen alaisia).

TALONPOIKAISTO

Edustajakokous kiinnittää kaikkien puolueen jäsenten erikoista huomiota talonpoikaiston keskuudessa tehtävän työn kehittämisen ja voimistamisen tärkeyteen. Talonpoikaiston (ja varsinkin maaseudun proletariaatin) keskuudessa on esiinnyttävä tutustuttamalla se sosialidemokraattiseen ohjelmaan kokonaisuudessaan, selittäen, että agraariohjelma

merkitsee ensimmäisten ja lähimpien vaatimusten esittämistä vallitsevan järjestelmän pohjalla. Tietoisista talonpojista ja sivistyneistöön kuuluvista työntekijöistä on pyrittävä muodostamaan maaseudulla lujasti yhdistyneitä sosialidemokraattien ryhmiä, jotka pitävät vakinaista yhteyttä puoluekomiteoihin. Itse talonpoikaiston keskuudessa on vastustettava sosialistivallankumouksellisten propagandaa, joka kylvää periaatteettomuutta ja taantumuksellisia narodnikkilaisia ennakkoluuloja.

*Kirjoitettu elokuun 5 (18) —
10 (23) pnä 1903*

*Julkaistu ensi kerran v. 1930
XV Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

9

ENSIMMÄINEN PUHE EDUSTAJAKOKOUKSEN
PAIVAJÄRJESTYSTÄ KOSKEVASTA KYSYMYKSESTÄ
HEINÄKUUN 18 (31) PNA

Haluan tehdä erään huomautuksen. Sanotaan, että Bundia koskevan kysymyksen asettaminen ensimmäiselle tilalle on väärin, koska ensimmäisellä tilalla tulee olla selostusten, toisella tilalla ohjelman ja kolmannella Bundin. Tämän järjestyksen puolesta esitetyt näkökohdat eivät kestä arvos-
telua. Ne päätyvät siihen, että puolue kokonaisuudessaan ei ole vielä päässyt yhteisymmärryksen ohjelmasta: voi käydä niin, että meille tulee ero nimenomaan ohjelma-
kysymyksessä. Nuo sanat ihmetyttävät minua. Totta kyllä meillä ei tällä haavaa ole hyväksytyä ohjelmaa, mutta viho viimeistä arvailua on edellyttää välien rikkoutuvan ohjelmakysymyksen vuoksi. Puolueessa, mikäli kysymyk-
sessä on sen kirjallisuus, joka viime aikoina on heijastanut puolueen mielipiteitä täydellisimmin, ei ole havaittu sen tapaisia virtauksia. Bundia koskevan kysymyksen asettami-
seen ensimmäiselle tilalle on sekä muodollisia että moraalisia syitä. Muodollisesti me olemme vuoden 1898 Manifestin maaperällä, mutta Bund on sanonut haluavansa muuttaa perusteellisesti puolueemme organisaatiota. Moraalisesti monet muut järjestöt ovat ilmaisseet olevansa eri mieltä Bundin kanssa tästä kysymyksestä; täten on syntynyt jyrkkää erimielisyyttä, mikä on aiheuttanut väittelyäkin. Edustajakokous ei siis voi ryhtyä yksimieliseen työhön poistamatta näitä erimielisyyksiä. Mitä tulee edustajien selostuksiin, niin mahdollisesti niitä ei ylipäänsä tulla lainkaan pitämään in pleno*. Tämän takia kannatan Organisaatiokomitean hyväksymää työjärjestystä.

* — täydessä kokoonpanossaan, täysistunnossa. *Toim.*

10

TOINEN PUHE EDUSTAJAKOKOUKSEN
PÄIVÄJÄRJESTYSTÄ KOSKEVASTA KYSYMYKSESTÄ
HEINAKUUN 18 (31) PNA

Sen jälkeen, kun edustajakokous ratkaisi kysymyksen päiväjärjestyksemme *ensimmäisestä* kohdasta, ainoana muiden kohtien järjestystä koskevana *kiistakysymyksenä* on kysymys kolmannesta kohdasta. Tämä kohta kuuluu: „Puolueen Pää-äänenkannattajan perustaminen tai sen vahvistaminen”. Eräiden tovereiden mielestä tämä kohta pitäisi siirtää jonnekin kauemmaksi, koska ensiksikään ei voida puhua Pää-äänenkannattajasta, ennen kuin ratkaistaan yleensä puolueen ja muun muassa sen keskuksien organisaatiota y.m.s. koskevat kysymykset ja toiseksi, oleellisesti tästä kysymyksestä ovat jo monet komiteat ilmaisseet mielihiteensä. Viimeksi mainittua argumenttia pidän vääränä, koska komiteain ilmoitukset eivät ole edustajakokoukselle velvoittavia eikä niillä muodollisesti ole ratkaisevaa ääntä edustajakokouksessa. Toinen vastaväite on väärä, sillä ennen kuin ratkaistaan kysymys, joka koskee organisatorisia yksityiskohtia, puolueen sääntöjä y.m., on välttämättä ratkaistava lopullisesti Venäjän sosialidemokratian suuntakysymys. Nimenomaan tässä kysymyksessä me olemme olleet näin kauan erillämme, eikä yksistään ohjelman hyväksymisellä voida poistaa kaikkia meitä *erottavia* erimielisyyksiä tässä kysymyksessä: se on saavutettavissa *vain* siten, että heti ohjelmakysymyksen jälkeen ratkaistaan se kysymys, minkälainen uusi puolueen Pää-äänenkannattaja meidän on perustettava tai nimenomaan mikä entisistä vahvistettava tekemällä niitä tai näitä muutoksia.

Juuri siksi kannatan sitä päiväjärjestystä, minkä on vahvistanut Organisaatiokomitea.

II

PUHE ORGANISAATIOKOMITEAN TOIMINTAA
KOSKEVASTA KYSYMYKSESTÄ
HEINÄKUUN 18 (31) PNA⁹⁷

En voi olla samaa mieltä tov. Jegorovin kanssa. Nimenomaan hän on rikkonut edustajakokouksen sääntöjä, nimenomaan hän kiistää imperatiivisia mandaatteja koskevan kohdan. En epäile Organisaatiokomitean olemassaoloa, samoin kuin en epäile „Iskra” järjestönkään olemassaoloa. Sillä on niin ikään oma organisaationsa ja omat sääntönsä. Mutta heti kun ilmoitettiin edustajakokouksen säännöt, „Iskra” puolestaan ilmoitti edustajilleen, että heillä on täysi toimintavapaus edustajakokouksessa. Missä asemassa olemme me, edustajakokouksen kokoonpanoa tarkastavan valiokunnan jäsenet, jotka eilen saimme kuunnella kahta Organisaatiokomitean jäsentä, toveri Steiniä ja Pavlovitshia, ja nyt kuulemme kokonaan uuden ehdotuksen. Täällä on kokeneita tovereita, jotka ovat jo useamman kerran osallistuneet kansainvälisiin kongresseihin. Kaikki nämä toverit voisivat kertoa teille, minkä suuttumuksen myrskyn on aina herättänyt sellainen ilmiö, kun henkilöt puhuvat valiokunnissa yhtä ja edustajakokouksessa toista.

12

PUHE PUOLAN SOSIALIDEMOKRAATTIEN
OSALLISTUMISESTA EDUSTAJAKOKOUKSEEN
HEINÄKUUN 18 (31) PNA

Selostuksessaan valiokunta pitää puolalaisten toverien läsnäoloa edustajakokouksessa toivottavana, jota paitsi vain neuvottelevalla äänioikeudella. Mielestäni se on aivan oikein, ja minusta tuntuu täysin järkevältä, että valiokunnan päätöslauselma alkaa nimenomaan tällä ilmoituksella. Hyvin toivottavaa olisi myös lättiläisten ja liettualaisten läsnäolo, mutta valitettavasti se ei ole toteutettavissa. Puolalaiset toverit olisivat voineet milloin hyvänsä esittää omat yhdistymisehtonsa, mutta sitä he eivät ole tehneet. Siksi Organisaatiokomitea on menetellyt oikein olemalla pidättyväinen heitä kohtaan. Täällä luettu Puolan sosialidemokratian kirje ei taaskaan selvitä kysymystä. Sen vuoksi ehdotan, että puolalaisia tovereita pyydetään olemaan läsnä kutsuvieraina.

13

PUHE BUNDIN PAIKASTA VSDTP:ssa
HEINÄKUUN 20 (ELOKUUN 2) PNA

Kajoan ennen kaikkea Hofmannin⁹⁸ puheeseen ja hänen sanontaansa „kompakti enemmistö”. Tov. Hofmann käyttää näitä sanoja syyttävässä äänilajissa. Mielestäni meillä ei ole syytä hävetä, vaan olla ylpeitä sen johdosta, että edustajakokouksessa on kompakti enemmistö. Ja sitäkin ylpeämpiä tulemme olemaan, jos koko puolueemme tulee yhdeksi kompaktiksi ja mitä kompaktisimmaksi 90-prosenttiseksi enemmistöksi. (Suosionosoituksia.) Enemmistö menetteli oikein asettaessaan kysymyksen Bundin asemasta puolueessa ensimmäiselle tilalle: bundilaiset todistivat sen heti samassa oikeaksi esittämällä omat niin sanotut sääntönsä, mutta itse asiassa ehdottamalla *federaatiota*. Kun kerran puolueessa on jäseniä, jotka ehdottavat federaatiota, ja jäseniä, jotka torjuvat sen, niin muuten ei olisi voitu menetelläkään kuin asettaa Bundia koskeva kysymys ensimmäiseksi. Väkisin ei rakkaaksi tulla, eikä puolueen sisäisistä asioista voida puhua ratkaisematta päättävästi ja horjumattia, haluammeko me kulkea yhdessä vaiko emme.

Kiistakysymyksen ydintä ei esitetty puheenvuoroissa aina täysin oikein. Kysymys on siinä, että monien puolueen jäsenten mielestä federaatio on *vahingollista*, federaatio käy ristiin sosialidemokratian periaatteiden kanssa sovellettaessa niitä Venäjän nykyoloihin. Federaatio on vahingollista, sillä se *laillistaa* eristyneisyyden ja vieraantuneisuuden, tekee ne periaatteeksi, laiksi. Välillämme on todellakin täydellinen vieraantuneisuus eikä meidän pidä sitä laillistaa, peittää viikunanlehdellä, vaan taistella sitä vastaan, meidän on päättävästi tunnustettava ja ilmaistava, että pidämme

välttämättömänä kulkea varmasti ja horjumatta mitä *läheisimpään* yhtenäisyyteen. Juuri tämän takia me torjumme periaatteessa, suoraan kynnykseltä (tunnetun latinalaisen sanonnan mukaan) federaation, torjumme *kaikenlaiset* ehdottomat väliaidat väliltämme. Puolueessa tulee muutenkin aina olemaan erilaisia ryhmittymiä, ohjelma-, taktiikka- ja organisaatiokysymyksistä hieman eri mieltä olevien tovereiden ryhmittymiä, mutta olkoon koko puolueessa *yksi* ryhmäjako, t.s. liittyköt kaikki samoin ajattelevat yhteen ryhmään, eikä niin, että ryhmät muodostuvat ensin puolueen *yhdessä osassa*, erikseen toisesta puolueen osasta, ja sitten liittyvät keskenään yhteen eri ilaisten mielipiteiden ja mielipidevivahteiden ryhmät, vaan puolueen osat, joissa on rinnan erilaisia ryhmiä. Toistan: me emme tunnusta mitään *ehdottomia* väliaitoja ja siitä syystä hylkäämme periaatteessa federaation.

Siirryn autonomiakysymykseen. Tov. Lieber sanoi, että federaatio on sentralismia, mutta autonomia desentralismia. Pitääkö tov. Lieber edustajakokouksen jäseniä kuusivuotiaina poikasina, joita voi kestitä moisilla sofismeilla? Eikö ole selvää, että sentralismi edellyttää kaikkien väliaitojen *puuttumista* keskuksen ja kaukaisimpienkin, syrjäisimpienkin puolueen osien väliltä? Keskuksemme saa ehdottoman oikeuden olla välittömässä kosketuksessa jokaiseen erilliseen puolueen jäseneen. Bundilaiset vain nauraisivat sille, jos joku ehdottaisi heille sellaista Bundin *sisäistä* „sentralismia”, että Bundin Keskuskomitea ei voisi olla minkään kovnolaisen ryhmän tai toverin kanssa yhteydessä *muutoin kuin* Kovnon komitean välityksellä. Muuten komiteoista. Tov. Lieber huudahti mahtipontisesti: „Mitä hyödyttää puhua siitä, että Bund olisi yhdelle keskukselle alistettuna järjestönä autonominen? Ettehän kai anna autonomiaa jollekin Tulan komitealle?”. Erehdytte tov. Lieber: me annamme ehdottomasti ja varmasti autonomian myös „jollekin” Tulan komitealle, autonomian siinä mielessä, että se on vapaa keskuksen pikkumaisesta sekaantumisesta, jota paitsi keskukselle-alistumisvelvollisuus ymmärrettävästikin jää. Sanat „pikkumainen sekaantuminen” olen lainannut Bundin lehtisestä: „Autonomia vaiko federaatio?”. Tämän „pikkumaisesta sekaantumisesta” vapaana olemisen Bund on asettanut määräehdoksi, vaatimukseksi puolueelle. Tuollaisten naurettavien vaatimusten asettaminen osoittaa jo

sinänsä, miten sotkuisia ovat Bundin käsitykset tästä kiistakysymyksestä. Luuleeko Bund tosiaankin, että puolue sallii sellaisen keskuksen olla olemassa, joka sekaantuu „*pikkumaisesti*” minkä tahansa puoluejärjestön tai -ryhmän asioihin? Eikö tämä johda juuri siihen „järjestyneeseen epäluottamukseen”, josta jo on puhuttu edustajakokouksessa? Tuo epäluottamus kuultaa kaikista bundilaisten ehdotuksista ja kaikista puheista. Todellakin, eikö esimerkiksi taistelu kansakuntien *täydellisen* tasa-arvoisuuden ja vieläpä kansakuntien itsemääräämisoikeudenkin *tunnustamisen* puolesta ole koko puolueemme *velvollisuus*? Siis, jos mikä tahansa puolueemme osa jättäisi täyttämättä tämän velvollisuutensa, niin se olisi periaatteidemme vuoksi ehdottomasti tuomittava, sen pitäisi ehdottomasti aiheuttaa *korjauksen* puolueemme keskuselinten taholta. Ja jos tämä velvollisuus jätettäisiin tietoisesti ja tahallisesti täyttämättä, vaikka sen täyttämiseen ovat olemassa kaikki mahdollisuudet, niin täyttämättä jättäminen olisi *petos*.

Edelleen тов. Lieber kysyi meiltä pateettisesti: *miten voidaan todistaa*, että autonomia pystyy turvaamaan juutalaisten työläisten liikkeelle sille ehdottoman välttämättömän itsenäisyyden? Kummallinen kysymys! Miten voidaan todistaa, onko jokin ehdotetuista teistä oikea? Ainoana keinona on lähteä sille tielle ja kokeilla sitä käytännössä. Тов. Lieberin kysymykseen vastaan: *l ä h t e k ä ä m u k a a m m e*, ja me otamme todistaaksemme teille käytännössä, että kaikki lailliset itsenäisyysvaatimukset tyydytetään täydellisesti.

Väiteltäessä Bundin paikasta mieleeni aina johtuvat englantilaiset hiilenkaivajat. He ovat mainiosti järjestyneitä, paremmin kuin muut työläiset. Ja *sen takia* he haluavat kaataa 8 tunnin työpäivää koskevan yleisen vaatimuksen, jonka kaikki proletaarit ovat esittäneet⁹⁹. Hiilenkaivajat käsittävät proletariaatin yhtenäisyyden yhtä suppeasti kuin bundilaisemmekin. Olkoon hiilenkaivajien murehdittava esi-merkki varoituksena bundilaistovereille.

PUHE PUOLUEEN OHJELMAA KOSKEVASTA KYSYMYKSESTÄ
HEINÄKUUN 22 (ELOKUUN 4) PNA

Minun on ennen kaikkea huomautettava тов. Lieberin tavattoman luonteenomaisesta aatelismarsalkan sekoittamisesta työtätekevien ja riistettyjen kerrokseen. Tuo sotkeminen on merkillepantavaa koko väittelylle. Kaikkialla sotketaan polemiikkimme yksityiset episodit periaatteellisten perustojen määrittämiseen. Ei voida kieltää, kuten tekee тов. Lieber, että mahdollista on myös työtätekevän ja riistetyn (tämän tai tuon) väestökerroksen siirtyminen proletariaatin puolelle. Muistakaa, että v. 1852 Marx, tarkoittaen ranskalaisten talonpoikien kapinaa, kirjoitti („18. brumairekuuta”), että talonpoikaisto esiintyy vuoroin menneisyyden ja vuoroin tulevaisuuden edustajana; talonpoikaan voidaan vedota ottamalla huomioon paitsi hänen ennakkoluulonsa, myös hänen järjellisyytensä¹⁰⁰. Muistakaa edelleen, että Marx myönsi täysin oikeaksi sen kommunaarien väitteen, että Kommuunin asia on myös talonpoikaiston asia¹⁰¹. Toistan, epäilemätöntä on, että tietyillä ehdoilla jonkin työväenkerroksen siirtyminen proletariaatin puolelle ei suinkaan ole mahdotonta. Kysymys on vain siitä, että tarkalleen määriteltäisiin nuo ehdot. Ja ehto, josta on puhe, on ilmaistu täysin tarkasti sanoissa „siirtyvät proletariaatin näkökannalle”. Nimenomaan nämä sanat erottavat meidät, sosialidemokraatit, mitä jyrkimmin kaikista, muka-sosialistisista virtauksista yleensä ja niin sanotuista sosialistivallankumouksellisista erikoisesti.

Siirryn kirjaseeni „Mitä on tehtävä?” siihen kiistakohtaan, joka täällä on herättänyt niin monia tulkintoja. Nähdäkseni kaikkien näiden tulkintojen jälkeen kysymys on jo siinä

määrin selvinnyt, ettei minulla ole paljoakaan lisättävää. Ilmeisestikin tässä sotkettiin suuren teoreettisen kysymyksen (ideologian kehittäminen) periaatteellinen asettelu erääseen ekonomisminvastaisen taistelun episodiin. Ja sitä paitsi tuo episodi esitettiin aivan väärin.

Tämän viimeksi mainitun väittämän todisteeksi voin ennen kaikkea vedota täällä esiintyneisiin tovereihin Akimoviin ja Martynoviin. He osoittivat havainnollisesti, että tässä on kysymys nimenomaan eräästä ekonomisminvastaisen taistelun episodista. He ovat esiintyneet katsomuksin, jotka jo on nimetty (ja oikeutetusti nimettykin) opportunistiksi. He ovat päässeet niin pitkälle, että ovat „kumonnet” kurjistumisteorian ja „kiistäneet” proletariaatin diktatuurin, päässeet jopa „Erfüllungstheorie'iinkin”, kuten toveri Akimov sanoi. En, totta kyllä, tiedä, mitä se merkitsee. Ehken tov. Akimov aikoi puhua „Aushöhlungstheorie'sta”, kapitalismin „tyhjentyksestä”, t.s. eräästä bernsteiniläisen teorian yleisimmästä, levinneimmästä aatteesta. Puolustaessaan vanhoja ekonomismin perusteita tov. Akimov esitti sellaisenkin uskomattoman kummallisen todisteen, että ohjelmassamme sana proletariaatti ei ole kertaakaan nimennössä. Proletariaatti on heillä korkeintaan omantosijassa — huudahti tov. Akimov. Nimentö osoittautuu siis olevan kunniakkain sijamuoto, jota vastoin omanto on kunniakkuudessa toisella tilalla. Ei auttane muu, kuin lähettää tämä ajatus — ehkäpä erikoisen valiokunnan välityksellä — tov. Rjazanoville, että hän voisi ensimmäistä, kirjaimia koskevaa tieteellistä teostaan täydentää toisella tieteellisellä sijamuototutkimalla...

Mitä tulee kirjasestani „Mitä on tehtävä?” otettuihin suoranaisiin lainauksiin, niin minun ei ole kovinkaan vaikea osoittaa, että ne on kiskaistu irti ajatusyhteydestä. Sanotaan: Lenin ei mainitse mistään vastakkaisvaikutteisista pyrkimyksistä, vaan väittää ehdottomasti, että työväenliike „menee” aina porvarilliseen ideologiaan alistumista kohti. Niinkö? Enköhän ole sanonut, että työväenliike viettää porvarillisuuteen Schulze-Delitzschien ja heidän kaltaistensa *suosiollisella myötävaikutuksella* *? Ja keitä tässä tarkoitetaan „heidän kaltaisillaan”? Ei ketään muita kuin ekonomisteja, ei ketään muita kuin niitä, jotka silloin sanoivat esi-

* Ks. Teokset, 5. osa, s. 376. Toim.

merkiksi, että porvarillinen demokratia Venäjällä on fantomi. Nyt on helppo puhua noin halvasti porvarillisesta radikalismista ja liberalismista, kun näytteet niistä ovat kaikkien näkyvissä. Mutta oliko niin ennen?

Lenin ei ota ollenkaan huomioon, että työläisetkin osallistuvat ideologian luomiseen.— Niinkö? Enköhän ole sanonut monen monta kertaa, että nimenomaan liikkeemme suurimpana puutteena on täysin tietoisten työläisten, johtajatyöläisten, työläisvallankumouksellisten puuttuminen? Eikö siinä sanota, että tällaisten työläisvallankumouksellisten kasvattamisen tulee olla lähimpänä tehtävänämme? Eikö siinä viitata ammatillisen liikkeen kehittämisen ja erikoisen ammatillisen kirjallisuuden luomisen tärkeyteen? Eikö siinä käydä kiivasta taistelua kaikkia sellaisia yrityksiä vastaan, joiden tarkoituksena on alentaa edistyneimpien työläisten tasoa massojen tasolle tai keskinkertaisten tasolle *?

Lopetan. Kaikki me nyt tiedämme, että ekonomistit väänivät kepin yhteen suuntaan. Kepin suoristamiseksi oli välttämätöntä vääntää keppiä toiseen suuntaan, ja tein sen. Olen varma, että Venäjän sosialidemokratia tulee aina tarmolla suoristamaan kepin, jota kaikenkarvainen opportunisti vääristää, ja että meidän keppimme tulee näin ollen olemaan aina suurin ja käyttökelpoisin.

* Ks. Teokset, 5. osa, ss. 459—466, 443—459, 475—484. *Toim.*

15

SELOSTUS PUOLUEEN SÄÄNNÖISTA
HEINÄKUUN 29 (ELOKUUN 11) PNA

Lenin (selostaja) tekee selkoa ehdottamastansa sääntöluonnoksesta. Sääntöjen perusideana on *funktioiden* jako. Senpä takia esim. kaksikeskuksisuus ei ole tulosta näiden keskusten alueellisesta jaosta (Venäjä ja ulkomaat), vaan loogillinen seuraus funktioiden mukaisesta jaosta. Keskuskomitealle kuuluu käytännöllisen johdon, Pää-äänenkannattajalle — aatteellisen johdon funktio. Näiden kahden keskuksen toiminnan yhdistämiseksi, eriäväisyyden välttämiseksi niiden välillä ja osaksi selkkausten selvittämiseksi on välttämätön Neuvosto, jonka ei kuitenkaan tule olla pelkän sovintolaitoksen luontoinen. Sääntöjen pykälissä, jotka koskevat Keskuskomitean ja paikallisten komiteain välisiä suhteita ja määrittelevät Keskuskomitean toimivaltan piirin, ei voida eikä pidäkään luetella kaikkia kohtia, jotka kuuluvat Keskuskomitean toimivaltaan. Tällainen luetteleminen on mahdotonta ja hankalaa, sillä mahdotonta on ennakolta nähdä kaikki mahdolliset tapaukset ja sitä paitsi mainitsematta jätetyt kohdat eivät siis ikään kuin kuuluisikaan Keskuskomitean toimivaltaan. On annettava Keskuskomitean itsensä määritellä toimivaltapiirinsä, sillä jokaisessa paikallisessa asiassa voidaan kajota puolueen yleisiin etuihin, ja Keskuskomitealle on annettava mahdollisuus sekaantua paikallisiin asioihin, mahdollisesti paikallisten etujen vastaisestikin, mutta puolueen yleisiä tarkoituksia silmällä pitäen.

16

ENSIMMÄINEN PUHE

AGRAARIOHJELMAN KÄSITTELYN YHTEYDESSÄ
HEINÄKUUN 31 (ELOKUUN 13) PNA

Huomautan ennen kaikkea eräästä yksityisessä, joka on sukeltautunut esiin keskustelun aikana. Tov. Jegorov ilmaisi valittelunsa sen johdosta, ettei ole selostusta, joka voisi huomattavasti helpottaa ja antaa suunnan koko keskustelullemme. Selostajaksi oli suunniteltu minua, ja selostuksen puuttumisen vuoksi minun on tavallaan puolustauduttava. Ja puolustukseksi sanon, että selostus minulla kyllä on: sinä on tov. Iksille osoittamani vastaus *, joka vastaa juuri levinneisimpiin agrariohjelmamme herättämiin vastaväitteisiin ja väärinkäsityksiin ja joka on jaettu edustajakokouksen kaikille edustajille. Selostusta ei tee olemattomaksi se, että se painetaan ja jaetaan edustajille eikä pidetä sitä heille.

Siirryn käsittelemään niiden puheiden sisältöä, joissa puhujat valitettavasti eivät ole ottaneet huomioon mainittua selostustani. Esimerkiksi tov. Martynov ei ottanut huomioon agrariohjelmamme käsittelevää aikaisempaakaan kirjallisuutta, kun hän jälleen ja jälleen puhui historiallisen epäoikeudenmukaisuuden korjaamisesta, hyödyttömästä palaamisesta 40 vuoden takaisin aikoihin, ei nykyisen feodalismien, vaan 60-luvulla olleen feodalismien hävittämisestä j.n.e. Näihin todisteluihin vastatessa joutuu kertomaan. Jos nojautuisimme *yksistään* „historiallisen epäoikeudenmukaisuuden-korjaamisen”-periaatteeseen, niin ohjeenamme olisi pelkkä demokraattinen fraasi. Mutta me viittaamme meitä ympäröiviin *olemassaoleviin* maaorjuuden jätteisiin, nykytodellisuuteen, siihen, mikä nyt vaikeuttaa ja

* Ks. tätä osaa, ss. 423—437. *Toim.*

jarruttaa proletariaatin vapaustaistelua. Meitä syytetään palaamisesta kaukaiseen muinaisuuteen. Tämä syytös osoittaa vain, ettei tunneta mitä yleisimpiä tosiasioita kaikkien maiden sosialidemokraattien toiminnasta. Kaikkiialla he asettavat tehtäväksi: *saattaa päätökseen sen, minkä porvaristo jätti kesken*, ja toteuttavat sitä. Juuri samaa teemme mekin. Ja tehdäksemme sen, on välttämättä palattava menneisyyteen, ja jokaisen maan sosialidemokraatit tekevät niin, palaten aina *omaan* 1789, *omaan* 1848 vuoteen. Venäjän sosialidemokraatit *eivät* myöskään *voi olla palaamatta omaan* 1861 vuoteen, ja palaavat siihen sitä tarmokkaammin ja sitä useammin, mitä pienemmän osan demokraattisista uudistuksista toteutti meidän talonpoikais-, luvalanne sanoen, „reformimme”.

Mitä tulee тов. Goriniin, niin hän samoin tekee tavanomaisen virheen, kun unohtaa reaalisesti olemassaolevan maaorjuudellisen velkaorjuuden. Тов. Gorin sanoo, että „otrezkamaiden saamisen toivo pitää pakosta yllä pientalonpojassa proletariaatin vastaista ideologiaa”. Mutta käytännössä ei otrezkamaiden saamisen „toivo”, vaan *nykyiset* otrezkamaat pitävät pakosta yllä maaorjuudellista velkaorjuutta, eikä tuosta velkaorjuudesta, tuosta maaorjuudellisesta vuokraamisesta ole muuta ulospääsyä kuin näennäisten vuokralaisten muuttaminen vapaiksi omistajiksi.

Ja lopuksi, тов. Jegorov asetti ohjelman laatijoille kysymyksen sen merkityksestä. Onko ohjelma, kysyi hän, johtopäätös Venäjän taloudellista kehitystä koskevista peruskäsitteistämme, tieteellinen ennakkonäkemyks poliittisten uudistusten mahdollisesta ja kiertämättömästä seurauksesta (siinä tapauksessa тов. Jegorov voisi suostua kantaamme). Vai onko ohjelmamme käytännöllisesti agitaatiotunnus, jossa tapauksessa me emme saa ylivettoa sosialistivallankumouksellisista, siinä tapauksessa tämä ohjelma on tunnustettava virheelliseksi. Minun on sanottava, etten käsitä tätä тов. Jegorovin tekemää jakoa. Ellei ohjelmamme tyydyttäisi ensimmäistä ehtoa, niin se ei olisi oikea, emmekä me voisi sitä hyväksyä. Jos ohjelma on oikea, niin se ei voi olla antamatta käytännöllisesti kelvollista tunnusta agitaa-tiota varten. Тов. Jegorovin esittämän kahden vaihtoehdon välinen ristiriita on vain näennäinen: todellisuudessa sitä ei voi olla, sillä oikea teoreettinen ratkaisu *turvaa* pysyvän menestyksen agitaatiossa. Ja me pyrimme nimenomaan

pysyvään menestykseen emmekä lainkaan hämmenny väliaikaisista vastoinkäymisistä.

Tov. Lieber samaten kertaili jo kauan sitten kumottuja vastaväitteitä, ihmetellen ohjelmamme „vähäpätöisyyttä” ja vaatien „radikaalisia reformeja” myös agraarialalla. Tov. Lieber on unohtanut ohjelmamme demokraattisen ja sosialistisen osan välisen eron: hän on pitänyt „vähäpätöisyytenä” sitä, kun demokraattisessa ohjelmassa ei ole mitään sosialistista. Hän ei huomannut, että agraariohjelmamme sosialistinen osa on toisessa paikassa, nimenomaan työväkeä koskevassa osastossa, joka koskee myös maataloutta. Vain sosialistivallankumoukselliset heille luonteenomaisessa periaatteettomuudessaan voivat sotkea ja koko ajan sotkevat toisiinsa demokraattiset ja sosialistiset vaatimukset, mutta proletariaatin puolue on velvollinen mitä jyrkimmällä tavalla erottamaan ne ja tekemään eron niiden välillä.

17

TOINEN PUHE AGRAARIOHJELMAN KÄSITTELYN
YHTEYDESSÄ
ELOKUUN 1 (14) PNA

Ennen kuin siirryn yksityiskohtiin, haluan vastata eräisiin yleisiin ja ennen kaikkea tov. Martynovin väitteisiin. Tov. Martynov sanoo, ettei meidän tule taistella sitä feodalismia vastaan, joka oli, vaan sitä vastaan, joka on nyt. Se on oikein, mutta palautan mieleenne Iksille antamani vastauksen. Hän viittasi Saratovin lääniin, otin samaista Saratovin lääniä koskevat tiedot ja osoittautui: otrezkamaiden pinta-ala siellä on 600.000 desjatiinaa, s.o. $\frac{2}{5}$ koko siitä maasta, mikä oli talonpoikien hallussa maaorjuuden aikana, ja vuokramaita on 900.000 desjatiinaa; niin muodoin $\frac{2}{3}$ koko vuokramaasta on otrezkamaita. Siis $\frac{2}{3}$:ltaan palautamme maankäytön ennalleen. Emme siis taistele aavetta, vaan reaalista pahaa vastaan. Päätysimme siihen, mihin Irlantikin, missä oli tarpeen nykyaikainen talonpoikaisreformi, joka tekee vuokratilalliset pienomistajiksi. Narodnikkien taloustieteellisessä kirjallisuudessa on jo viitattu Irlannin ja Venäjän analogisuuteen. Tov. Gorin sanoo, ettei ehdottamani toimenpide ole paras, että vapaiksi vuokraajiksi muuttaminen olisi parempi. Mutta hän erehtyy luullessaan, että puolivapaiden vuokraajien muuttaminen vapaiksi on parempi. Me emme keksi mitään muuttamista, vaan ehdotamme sellaista, missä juridinen maankäyttö tehdään todellisuutta vastaavaksi, ja hävitämme siten nykyiset orjuuttavat suhteet. Martynov sanoo, etteivät vähäpätöisiä ole vaatimuksemme, vaan vähäpätöinen on se periaate, josta ne johtuvat. Mutta tuo muistuttaa niitä perusteluja, joita sosialistivallankumoukselliset esittävät meitä vastaan. Maaseudulla me ajamme takaa kahta laadultaan erilaista

päämäärää: ensiksi, me haluamme luoda vapaat porvarilliset suhteet, toiseksi, johtaa proletariaatin taistelua. Tehtävämme on, vastoin sosialistivallankumouksellisten ennakkoluuloja, osoittaa talonpojille, missä alkaa talonpoikaisproletariaatin vallankumouksellis-proletaarinen tehtävä. Tämän vuoksi tov. Kostrovin vastaväitteet eivät pidä paikkaansa. Meille sanotaan, että ohjelmamme ei tyydytä talonpoikaista, että talonpoikaisto menee kauemmaksi; mutta sitä me emme pelkää, sitä varten meillä on sosialistinen ohjelmamme, ja siksi emme pelkää maanjakoakaan, mikä niin peloittaa tovereita Mahovia ja Kostrovia ¹⁰².

Lopetan. Toveri Jegorov sanoi talonpoikiin kohdistamamme toivetta harhakuvitelmaksi. Ei! Me emme intoile, olemme tarpeeksi skeptikkoja ja siksipä sanommekin talonpoikaisproletaarille: „Nyt taistelet rinnan talonpoikaisporvariston kanssa, mutta sinun on oltava aina valmis taisteluun tätä samaa porvaristoa vastaan, ja sitä taistelua tulet käymään yhdessä kaupunkien teollisuusproletaarien kanssa”.

Marx sanoi vuonna 1852, ettei talonpojilla ole ainoastaan ennakkoluuloja, vaan myös järki. Ja osoittaessamme talonpoikaisköyhälistölle köyhyytensä syyn me voimme luottaa menestykseen. Me uskomme, että koska sosialidemokratia on nyt ryhtynyt taisteluun talonpoikaiston intressien puolesta, niin tulevaisuudessa saamme pitää tosiasiana sitä, että talonpoikaisjoukot tottuvat suhtautumaan sosialidemokratiaan kuten etujensa puolustajaan.

18

KOLMAS PUHE
AGRAARIOHJELMAN KÄSITTELYN YHTEYDESSÄ
ELOKUUN 1 (14) PNA

Tov. Lieber ihmettelee suotta. Hän vaatii meiltä yhtä yleistä mittapuuta, mutta sellaista mittapuuta ei ole olemassa. On pakko esittää kerran yhtä, toisen kerran jotain muuta. Meillä ei ole kaavoja. Lieber huomauttaa, että vaatimuksemme maaorjuuden hävittämisestä lyö yhteen liberaalien vaatimusten kanssa. Mutta liberaalit eivät puhu siitä, kuinka tuo vaatimus toteutetaan. Me sen sijaan sanomme, että sen pitää tapahtua sorrettujen luokkien eikä byrokratian toimesta, ja se on jo vallankumouksen tie. Siinä eroamme perusteellisesti liberaaleista, jotka järkeilemällä uudistuksista ja reformeista „likaavat” kansan tietoisuutta. Jos rupeaisimme konkretisoimaan kaikkia maaorjuuden hävittämistä koskevia vaatimuksia, niin siitä tulisi kokonaisia kirjoja. Senpä tähden osoitammekin vain tärkeimmät orjuutusmuodot ja -tavat. Ja komiteamme eri paikkakunnilla laativat ja esittävät omat osavaatimuksensa yleisen ohjelmamme kehittämiseksi. Trotskin huomautus, ettemme voi kajota paikallisiin vaatimuksiin, ei ole oikea siinä suhteessa, että kysymys hizaneista ja väliaikaisvelvollisista ¹⁰³ ei ole yksistään paikallinen kysymys. Lisäksi se tunnetaan agraarikirjallisuudessa.

19

NELJÄS PUHE
AGRAARIOHJELMAN KÄSITTELYN YHTEYDESSÄ
ELOKUUN 1 (14) PNA

Tov. Lieber ehdottaa poistettavaksi otrezkamaita koskevan pykälän vain sillä perusteella, etteivät häntä miellytä talonpoikaiskomiteat. Se on kummallista. Kun kerran olemme päässeet yksimielisyyteen siitä peruskysymyksestä, että otrezkamaat orjuuttavat talonpoikia, niin komiteain perustaminen on yksityisessä, jonka takia on epäloogillista hylätä koko pykälä. Kummallinen on myös kysymys, miten me tulemme vaikuttamaan talonpoikaiskomiteoihin. Luotan siihen, että sosialidemokraatit voivat silloin vähintään vaikeuksin järjestää edustajakokouksia ja sopia niissä siitä, miten kussakin kyseisessä tapauksessa on toimittava.

20

ENSIMMÄINEN PUHE
PUOLUEEN SAANTÖJEN KÄSITTELYN YHTEYDESSÄ
ELOKUUN 2 (15) PNA

Lenin puolustaa lyhyesti omaa sanamuotoaan, korostaen erikoisesti, että se antaa herätteen: „järjestykää!”. Ei pidä luulla, että puoluejärjestöjen tulee muodostua vain ammattivallankumouksellisista. Me tarvitsemme kaikenlaatuisia, -arvoisia ja -vivahteisia mitä erilaisimpia järjestöjä alkaen tavattoman suppeista ja konspiratiivisista aina varsin laajoihin, vapaisiin, lose Organisationen saakka. Puoluejärjestön välttämättömänä tunnusmerkkinä tulee olla, että se on Keskuskomitean vahvistama.

21

TOINEN PUHE
PUOLUEEN SAANTÖJEN KÄSITTELYN YHTEYDESSÄ
ELOKUUN 2 (15) PNA

Ennen kaikkea haluaisin tehdä pari yksityislaatuista huomautusta. Ensimmäinen koskee Axelrodin ystävällistä (sanon tämän ilman ironiaa) ehdotusta „sopia kaupoista”. Noudattaisin mielelläni tuota kehotusta, sillä en ollenkaan pidä erimielisyyttämme niin oleellisena, että siitä riippuisi puolueen elämä tai kuolema. Huonon sääntöjen pykälän vuoksi emme suinkaan vielä joudu tuhoon! Mutta kun kerran on valittava jompikumpi *kahdesta* sanamuodosta, niin en millään voi luopua siitä lujasta vakaumuksestani, että Martovin sanamuoto on alkuperäisen luonnoksen *huonontamista*, joka *voi* aiheuttaa puolueelle tietyissä oloissa paljonkin vahinkoa. Toinen huomautus koskee tov. Bruckeria¹⁰⁴. On aivan luonnollista, että halutessaan sovellettavan kaikessa valitsemisperiaatetta tov. Brucker hyväksyi sanamuotoni, joka yksin vain määrittelee enemmän tai vähemmän tarkasti käsitteen puolueen *jäsen*. Senpä tähden en käsitä, miksi tov. Martov on hyvillään siitä, että tov. Brucker on kanssani samaa mieltä. Pitääkö tov. Martov todellakin *ohjeenaan* jotain päinvastaista, kuin mitä Brucker sanoo, analysoimatta hänen vaikutteitaan ja todisteitaan?

Siirtyessäni itse asiaan sanon, että tov. Trotski ei ymmärtänyt ollenkaan tov. Plehanovin pääajatusta ja sivuutti siitä syystä päätelmissään kysymyksen koko ytimen. Hän puhui intelligenteistä ja työläisistä, luokkakannasta ja joukkoliikkeestä, mutta ei huomannut erästä peruskysymystä: rajoitako vai laajentaako sanamuotoni käsitettä puolueen jäsen? Jos hän olisi esittänyt itselleen tämän kysymyksen, hän olisi

helposti huomannut, että sanamuotoni rajoittaa tätä käsitettä, jota vastoin Martovin sanamuoto, jonka erikoisuutena (Martovin oman, aivan oikean sanonnan mukaan) on „elastisuus”, laajentaa sitä. Ja nimenomaan „elastisuus” puolue-elämämme tällaisella kaudella, jollaista me elämme, epäilemättä avaa ovet kaikille hajaannuksen, horjunnan ja opportunistin aineksille. Ennen kuin tämä yksinkertainen ja ilmeinen johtopäätös voidaan kumota on todistettava, ettei tällaisia aineksia ole, mutta тов. Trotski ei edes aikonutkaan tehdä sitä. Eikä sitä voidakaan todistaa, sillä kaikki tietävät, ettei sellaisia aineksia ole vähän ja että niitä on työväenluokassakin. Puolueen linjan lujouden ja periaatteiden puhtauden suojeleminen on nimenomaan nyt muuttumassa sitäkin tärkeämmäksi tehtäväksi, kun yhtenäisyytensä ennallistanut puolue ottaa riveihinsä hyvin paljon epävakaita aineksia, joiden lukumäärä on kasvava sitä mukaa, kuin puolue kasvaa. Тов. Trotski on kovin väärin ymmärtänyt kirjani „Mitä on tehtävä?” perusajatuksen, kun hän sanoo, ettei puolue ole salaliittolaisjärjestö (monet muutkin ovat esittäneet minua vastaan saman väärin vastaväitteen). Hän on unohtanut, että ehdotan kirjassani useita erityyppisiä järjestöjä mitä konspiratiivisimmista ja suppeimmista alkaen aina verraten laajoihin ja „vapaisiin” (lose) asti *. Hän on unohtanut, että puolueen tulee olla vain työväenluokan valtaviin joukkojen kärkiosasto, johtaja, työväenluokan, joka kokonaisuudessaan (tai melkein kokonaisuudessaan) toimii puolueen järjestöjen „valvonnan ja johdon alaisena”, mutta joka kokonaisuudessaan ei kuulu ja jonka ei saa kokonaisuudessaan kuulua „puolueeseen”. Tosiaankin, katsokaas, mihin johtopäätöksiin тов. Trotski tulee perusvirheensä vuoksi. Hän puhui meille täällä, että kylläpä puolueemme olisi kummallinen, jos kaikki työläiset, joita joukoittain vangitaan, ilmoittaisivat, etteivät kuulu puolueeseen! Eiköhän päinvastoin? Eiköhän kummallinen ole тов. Trotskin järkeily? Hän pitää murehdittavana sitä, mikä jokaista vähänkin kokeneempaa vallankumousmiestä saattaisi vain ilahduttaa. Jos lakkojen ja mielenosoitusten takia vangitut sadat ja tuhannet työläiset osoittautuisivat puolueen järjestöihin kuulumattomiksi, niin se todistaisi vain, että järjestömme ovat hyviä ja että me täytämme tehtä-

* Ks. Teokset, 5. osa, s. 451. *Toim.*

väämme, jona on enemmän tai vähemmän rajoitetun johtajapiirin konspiroiminen ja mahdollisimman laajojen joukkojen vetäminen mukaan liikkeeseen.

Martovin sanamuodon kannalla olevien virhe on pohjaltaan siinä, että he eivät vain ole välittämättä eräästä puolue-elämämme peruspahasta, vaan vieläpä siunaavat tuon pahan. Tämä paha on siinä, että melkein yleisen poliittisen tyytymättömyyden ilmapiirissä, työn täydellisen konspiraatiivisuuden oloissa, kun toiminta on enimmäkseen keskittynyt ahtaisiin salaisiin kerhoihin ja jopa yksityisiin kohtauksiinkin, meidän on äärimmäisen vaikeaa, melkeinpä mahdotonta erottaa suunsoittajat työntekijöistä. Ja tuskin löytyy toista maata, jossa näiden kahden kategorian sekoittuminen olisi yhtä tavanomaista, aiheuttaisi yhtä suunnattomasti sekasotkua ja vahinkoa kuin Venäjällä. Ei ainoastaan sivistyneistön, vaan myös työväenluokan keskuudessa me kärsimme kovasti tästä pahasta, ja tov. Martovin sanamuoto laillistaa tämän pahan. Tämä sanamuoto pyrkii välttämättä tekemään *kaikista ja jokaisesta* puolueen jäsenen; tov. Martovin oli itsensä pakko se tunnustaa varauksella — „kyllä, jos niin haluatte”, — sanoi hän. Juuri sitä me emme haluakaan! Juuri siksi nousemme näin päättäväisesti vastustamaan Martovin sanamuotoa. Parempi on, että kymmenen työhön osallistujaa ei nimitä itseään puolueen jäseneksi (todelliset työntekijät eivät havittele arvonimiä!), kuin että yhdellä suunsoittajalla olisi oikeus ja mahdollisuus olla puolueen jäsenenä. Tässä on se periaate, jota pidän eittämättömänä ja joka pakoittaa minut taistelemaan Martovia vastaan. Minua vastaan väitettiin, että mehän emme anna puolueen jäsenille minkäänlaisia oikeuksia, joten väärinkäytöksiäkään ei voi olla. Tuo vastaväite on täysin kestämaton: joskaan meillä ei ole sanottu, mitä nimenomaan erikoisoikeuksia puolueen jäsen saa, niin huomataan, ettei meillä ole myöskään mainittu mitään puolueen jäsenen oikeuksien rajoittamisesta. Tämä ensiksikin. Toiseksi, ja tämä on pääasia, oikeuksista riippumatta ei pidä unohtaa, että jokainen puolueen jäsen on vastuussa puolueesta ja *puolue on vastuussa jokaisesta jäsenestään*. Meidän nykyisissä poliittisen toiminnan oloissa, kun todellinen poliittinen järjestyneisyys on alkeellisessa tilassa, olisi suorastaan vaarallista ja vahingollista antaa järjestöön kuulumattomille jäsenen oikeudet ja tehdä puolue vastuunalaiseksi sellaisista

henkilöistä, jotka eivät kuulu (ja eivät ehkä tahallaan kuulu) järjestöön. Tov. Martov kauhistui sitä, että järjestöön kuulumattomalla ei olisi oikeutta tarmokkaasta työstään huolimatta sanoa itseään oikeudessa puolueen jäseneksi. Minua se ei peloit. Sitä vastoin olisi suuri vahinko, jos oikeudessa käyttäytyisi sopimattomasti henkilö, joka nimitää itseään puolueen jäseneksi kuulumatta mihinkään puolueen järjestöön. Sitä, että tällainen henkilö on työskennellyt järjestön valvonnan ja johdon alaisena, on mahdotonta kumota, mahdotonta juuri termin venyväisyyden johdosta. Todellisuudessa — siitä ei voi olla epäilystä — sanat „valvonnan ja johdon alaisena” johtavat siihen, *ettei tule olemaan valvontaa eikä johtoa*. Keskuskomitea ei kykene koskaan ulottamaan todellista valvontaa kaikkiin, jotka toimivat, mutta eivät kuulu järjestöihin. Tehtävämme on antaa *todellinen* valvonta Keskuskomitean käsiin. Tehtävämme on suojella puolueemme lujutta, järkähtämättömyyttä ja puhtautta. Meidän on pyrittävä kohottamaan puolueen jäsenen nimi ja merkitys korkeammalle, korkeammalle ja korkeammalle, — ja sen vuoksi vastustan Martovin sanamuotoa.

22

PUHE „ISKRAN” TOIMITUKSEN VAALIEN YHTEYDESSÄ
ELOKUUN 7 (20) PNA¹⁰⁵

Toverit! Martovin puhe oli siinä määrin kummallinen, että katson olevani pakoitettu esiintymään päättävästi hänen kysymyksenasetteluaan vastaan. Huomautan ennen kaikkea, että Martovin vastalause toimituksen valitsemista vastaan, hänen ja hänen toveriensa kieltäytyminen osallistumasta valittavana olevaan toimitukseen on huutavassa ristiriidassa sen kanssa, mitä me kaikki (siinä luvussa Martov) puhuimme silloin, kun „Iskra” tunnustettiin puolueen äänenkannattajaksi. Meitä vastaan väitettiin silloin, että tuossa tunnustamisessa ei ole järkeä, koska ei voida vahvistaa pelkkää otsikkoa vahvistamatta samalla toimitusta, ja Martovhan itse selitti silloin vastustajille, että *se ei ole totta*, että vahvistetaan määrätty poliittinen suunta, että toimituksen kokoonpanoa *ei* mitenkään *määrätä ennakolta*, että toimittajien vaalit ovat vielä edessä, Tagesordnung'imme * 24. kohdassa **. Tämän takia tov. Martovilla ei ollut nyt *kerrassaan mitään oikeutta* puhua „Iskran” tunnustamisen rajoittamisesta. Siksi Martovin sanat, että hänen osallistumisensa kolmikkoon ilman entisiä toimitustovereita tahraisi koko hänen poliittisen maineensa, ovat vain todistuksena *hämmentävästä poliittisten käsitteiden sotkemisesta*. Tällaiselle näkökannalle asettuminen merkitsee sitä, että kiistetään edustajakokouksen oikeus uusien vaalien toimittamiseen, toimihenkilöiden kaikkinaiseen muuttamiseen, edustajakokouksen valitsemien kollegioiden kokoomuksen muuttamiseen. Minkälaista sekavuutta aiheuttaa tällainen kysymyksen

* — päiväjärjestyksemme. *Toim.*** Edustajakokouksen työn aikana tämä kysymys siirtyi päiväjärjestyksen 18. kohdaksi. *Toim.*

asettelu, siitä on esimerkkinä vaikkapa Organisaatiokomitea. Me ilmaisimme sille edustajakokouksen täyden luottamuksen ja kiitoksen, samalla kun nauroimme jo sellaiselle ajatuksellekin, ettei edustajakokouksella olisi oikeutta käsitellä Organisaatiokomitean sisäisiä suhteita, samalla kun torjuimme kaikki sellaiset olettamukset, että Organisaatiokomitean entinen kokoonpano estäisi meitä muuttamasta „epätoverillisesti” sen kokoonpanoa ja muodostamasta *uutta* Keskuskomiteaa mistä aineksista tahansa. Toistan vielä kerran: tov. Martovin mielipiteet siitä, voidaanko valita *osa* entisestä kollegiosta, ovat ilmauksena mitä pahimmasta poliittisten käsitteiden sotkemisesta.

Siirryn nyt kysymykseen, joka koskee „kahta kolmikkoa”. Tov. Martov sanoi, että koko tämä „kahden kolmikon” ehdotus on yhden henkilön, toimituksen yhden jäsenen aikaansaannos (nimenomaan minun ehdotukseni), ja ettei kukaan muu ole siitä vastuussa. *Esitän päättävän vastalauseeni* tuota väitettä vastaan ja sanon, että se on suorastaan *väärä*. Muistutan tov. Martoville, että muutama viikko ennen edustajakokousta sanoin hänelle ja vielä eräälle toimituksen jäsenelle, että tulen *vaatimaan* edustajakokouksessa toimituksen *vapaata valitsemista*. Luovuin tästä suunnitelmasta vain siksi, että *tov. Martov itse* ehdotti minulle sen asemesta sopivamman suunnitelman „kahden kolmikon” valitsemisesta. Kirjoitin silloin tämän suunnitelman paperille ja lähetin sen *ennen kaikkea* tov. Martoville itselleen, joka palautti sen korjattuna minulle — tässä on se sama kappale, johon Martov on tehnyt korjauksensa punaisella musteella. Monet toverit ovat nähneet sittemmin tämän ehdotuksen kymmeniä kertoja, sen ovat nähneet myös kaikki toimituksen jäsenet, eikä *kukaan ole koskaan* ollut muodollisesti sitä vastaan. Sanon „muodollisesti”, sillä ellen erehdy, tov. Axelrod huomautti kerran ohimennen yksityisesti, ettei hän ole tämän ehdotuksen kannalla. Mutta on itsestään selvää, että toimituksen vastalauseilmaisuun ei riitä yksityinen huomautus. Toimitus ei syyttä tehnyt, vieläpä aivan edustajakokouksen edellä, virallista päätöstä tietyn *seitsemän* henkilön kutumisesta siltä varalta, että jos osoittautuisi välttämättömäksi esiintyä edustajakokouksessa jonkinlaisin kollektiivisin julkilausumin, voitaisiin tehdä horjumaton päätös, jota niin usein ei saavutettu kuusihenkisessä kollegiossamme. Ja *kaikki toimituksen jäsenet tietävät*, että kuu-

sikon täydentäminen seitsemännellä vakituksella toimituksen jäsenellä on jo kauan sitten ollut alituisena huolenamme. Näin ollen, toistan, ulospääsy „kahden kolmikon” valitsemisen muodossa oli täysin luonnollinen ulospääsy, jonka otinkin ehdotukseeni toveri Martovin *tieten ja suostumuksesta*. Ja sittemmin tov. Martov on yhdessä tov. Trotskin y.m. kanssa monen monta kertaa puolustanut tätä „kahden kolmikon” valitsemisen järjestelmää useissa yksityisissä „iskralaisten” kokouksissa.

Oikaistessani Martovin ilmoitusta „kahta kolmikkoa” koskevan suunnitelman yksityisluontoisuudesta en edes ajattelekaan kajota täten samaisen Martovin väitteeseen, että sillä askeleella, jonka otimme jättämällä vahvistamatta vanhan toimituksen, on „poliittinen merkitys”. Päinvastoin, olen tov. Martovin kanssa täydellisesti ja ehdottomasti samaa mieltä siitä, että tällä askeleella on suuri poliittinen merkitys — mutta ei se, minkä Martov sille antaa. Hän sanoi, että se oli taistelua vaikutuksesta Venäjällä sijaitsevaan Keskuskomiteaan. Minä menen Martovia pitemmälle. Koko se toiminta, jota „Iskra” erityisenä ryhmänä on harjoittanut, on tähän saakka ollut *taistelua* vaikutuksesta, mutta nyt on kysymys jo enemmästä, vaikutusvallan *organisatorisesta lujittamisesta* eikä vain taistelusta sen saavuttamiseksi. Miten syvästi minun ja tov. Martovin mielipiteet eroavat tässä *poliittisesti*, näkyy siitä, että hän katsoo *viakseni* tuon halun vaikuttaa Keskuskomiteaan, kun taas minä katson *ansiokseni* sen, että olen pyrkinyt ja pyrin lujittamaan tätä vaikutusta organisatorisesti. Me näymme puhuvan jopa eri kieltäkin! Mitä hyötyä olisi ollut kaikesta työstämme, kaikista ponnistuksistamme, jos niiden tuloksena olisi yhäti sama entinen taistelu vaikutusvallasta eikä vaikutusvallan täydellinen saavuttaminen ja lujittaminen. Niin, tov. Martov on aivan oikeassa: otettu askel on epäilemättä *huomattava poliittinen askel*, joka on todistuksena siitä, että nykyään hahmottuneista suunnista on yksi valittu puolueemme tulevaa työtä varten. Ja minua eivät lainkaan säikytä hirmusanat „piiritystilasta puolueessa”, „poikkeuslaeista erinäisiä henkilöitä ja ryhmiä vastaan” j.n.e. Epävakaisten ja horjuvien aineiden suhteen me emme ainoastaan voi, vaan meidän täytyy ottaa käytäntöön „piiritystila”, ja puolueemme säännöt kokonaisuudessaan, edustajakokouksen nyt vahvistama sentralismi kokonaisuudessaan eivät ole

mitään muuta kuin „piiritystilaa” *poliittisen löyhyyden* niin lukuisia lähteitä vastaan. Nimenomaan löyhyyttä vastaan tarvitaankin erikoisia, vaikkapa poikkeuslakejakin, ja edustajakokouksen ottama askel on viitoittanut oikein poliittisen suunnan, luoden lujan perustan *tällaisille* laeille ja *tällaisille* toimenpiteille.

23

PUHE SUHTEESTA OPISKELEVAAN NUORISOON
ELOKUUN 10 (23) PNA

Sanontaa „valeystävät” eivät käytä yksin taantumukselliset, ja että tällaisia valeystäviä on olemassa, sen näemme liberaaleista ja sosialistivallankumouksellisista. Juuri nämä valeystävät lähestyvät nuorisoa vakuutellen, ettei sen tarvitse olla selvillä eri virtauksista. Me taas asetamme päätehtäväksemme yhtenäisen vallankumouksellisen maailmankatsomuksen kehittämisen, ja tulevana käytännön tehtävänä on se, että nuoriso järjestäytyessään kääntyisi komiteaimme puoleen.
